

10128

Effekten av sivilstatus og kjønn på partnerpreferanser

En studie av preferanser for likhet og ønskelige trekk

Bacheloroppgave i Psykologi Bachelor

Veileder: Thomas Haarklau Kleppesø

Medveileder: Mons Bendixen

Mai 2024

10128

Effekten av sivilstatus og kjønn på partnerpreferanser

En studie av preferanser for likhet og ønskelige trekk

Bacheloroppgave i Psykologi Bachelor
Veileder: Thomas Haarklau Kleppesø
Medveileder: Mons Bendixen
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Effekten av sivilstatus og kjønn på sivilstatus

Kandidatnummer: 10128

Bacheloroppgave i psykologi

PSY 2910

Trondheim, vår 2024

NTNU Dragvoll

Veileder: Thomas Haarklau Kleppesø

Forord

Denne studien ble gjennomført som en avsluttende bacheloroppgave, for et treårig studieløp i psykologi. Studien anvendte data fra et prosjekt arrangert av Mons Bendixen, Thomas Haarklau Kleppestø og Leif Edward Ottesen Kennair, som en del av en større undersøkelse kalt «Personlighet og Partnervalg».

Dataen ble samlet inn gjennom et samarbeid mellom elevene i bachelorgruppa og veilederne. Videre ble datasettet og variablene konstruert primært av veilederne. Dette var til stor hjelp, da veilederne, sammen med noe hjelp fra bachelorgruppa, skapte en oversiktlig og innholdsrik database.

Ide og problemstilling for oppgaven ble utformet i stor grad alene, med hjelp fra hovedveileder for oppklaring av relaterte spørsmål. Litteraturen for oppgaven ble primært innhentet fra «Web of Science» og selveid litteratur. Design og analysene ble utført og tolket hovedsakelig alene, med gode instruksjoner og tilbakemeldinger fra veilederne.

Veilederne arrangerte forelesninger og diskusjoner sentralt for temaet og undersøkelsen, samt individuell veiledning. I den anledning vil jeg takke Thomas Haarklau Kleppestø, Mons Bendixen og Leif Edward Ottesen Kennair for god hjelp med forståelse av teamet og veiledning. En særlig takk går til Thomas Haarklau Kleppestø, som har vært min hovedveileder. Ved hjelp av gode samtaler og tilbakemeldinger bidro han positivt til gjennomførelsen av denne studien.

Til slutt vil jeg takke flere av medelevene fra bachelorgruppa for gode samtaler, støtte og generelt godt samarbeid, noe som har bidratt til økt motivasjon og faglig forståelse. Samtidig, ønsker jeg å takke min søster og bror som har vist høy interesse for oppgaven min og bidratt med gjennomlesing og korrektur.

Sammendrag

Partnerpreferanser danner grunnlaget for hvem vi velger som romantiske partnere, og oppstår i stor grad som en følge av subjektive vurderinger av både oss selv og av potensielle partnere. Det er derfor nærliggende å anta at våre partnerpreferanser for personlighetstrekk vil variere avhengig av kjønn og påvirkes av endringer i sivilstatus.

Denne studien testet denne antagelsen på et utvalg av norske, unge studenter ($N = 605$). Effekten sivilstatus og kjønn har på partnerpreferanser undersøkes ved å studere likheter og forskjeller i egenvurdert personlighet og partnerpreferanser, på tvers av sivilstatus og kjønn. Dette gjøres med korrelasjonsanalyser, t-tester og «Cohens-d» analyse.

Studien fant en generell preferanse for både likhet og «bedre» trekk for alle gruppene. Videre ble det vist at «single» foretrekker både likhet og «bedre» trekk, i en større grad enn «parede». Generelt viste menn sterkere preferanser for likhet i partner, mens kvinner viste sterkeste preferanse for «bedre» partner. Kvinner viste å justere partnerpreferansene sine mer enn menn, basert på om de var «single» eller «parede».

Implikasjonene av disse resultatene er at sivilstatus har en effekt på partnerpreferanser, og at dette varierer mellom kvinner og menn. Fremtidige studier anbefales å replikere funnene fra denne studien, siden dette emnet ikke er undersøkt tidligere. Videre anbefales det å undersøke hvordan sivilstatus kan ha en effekt på partnerpreferanser for andre psykologiske fenomener.

Nøkkelord: Partnerpreferanser, sivilstatus, kjønn, assortativ-paring, ambisiøs assortativ-paring, «ønskelige-trekk».

Effekten av sivilstatus og kjønn på partnerpreferanser

Hvem vi velger som partner er et sentralt og komplekst område innenfor psykologisk forskning, da det ikke bare påvirker individuelle preferanser, men også samfunnet som en helhet. Partnerpreferanser er et aspekt av mennesket som kan gi innsikt i fenomener som menneskelig atferd, psykologiske prosesser, evolusjonær utvikling, samt hvorfor individer velger dem de velger. Partnerpreferanser kan defineres som «stabile kognitive strukturer», som oppstår fra et samspill mellom genetiske- og eksterne faktorer (Driebe et al., 2023).

Til tross for å være definert som *stabile* strukturer, er det blitt demonstrert at partnerpreferanser kan endres og utvikle seg (Morry, 2005). En mulig forklaring er at individer kan justere og endre sine partnerpreferanser som et resultatet av eksponering for romantiske relasjoner, ofte i ung alder (Kučerová et al., 2018). I tillegg er det blitt dokumentert at partnerpreferanser ofte differensierer avhengig av kjønn (Liu et al., 2018; Buss & Schmitt, 1993). Denne studien vil i lys av dette undersøke problemstillingen: har sivilstatus og kjønn en effekt på partnerpreferanser for personlighet? Dette vil gjøres ved å studere forskjeller i selvrapportert personlighet og partnerpreferanser for personlighet; fra et utvalg bestående av unge NTNU studenter fordelt på sivilstatus og kjønn.

Partnerpreferanser

Hensikten med partnerpreferanser kan forklares som « å øke individets sjanse for reprodutiv suksess (Fletcher et al., 1999). En mer praktisk forklaring er at partnerpreferanser fungerer som et sett med krav for hvem man danner romantiske relasjoner med (Figuerdo et al., 2006). Partnerpreferanser omhandler altså vurderingen av potensielle partnere, basert på individuelle krav for hvem som er gunstige for oss, og hvem vi ønsker å danne et forhold

med. Konsistens mellom ideal-standarder og partners karakteristika har vist å predikere for større sjanse for initiering og tilfredstillelse for romantiske relasjoner (Meltzer et al., 2014). Partnerpreferanser anses derfor å spille en avgjørende rolle for hvordan mennesker danner og opprettholder romantiske relasjoner. Forståelse av hvordan partnerpreferanser påvirkes av miljømessige faktorer er dermed et sentralt forskningsemne, som kan bidra til å belyse menneskelig atferd og romantiske relasjoners psykologiske utgangspunkt.

Likhetspreferanser

McCrae (1996) forklarte hvordan partnerpreferanser oppstår ut fra på hvor godt individer kommer overens med hverandre, og at noen personlighetstyper passer bedre sammen enn andre:

“Open people are bored by the predictable and intellectually undemanding amusements of closed people; closed people are bored by what they perceive to be the difficult and pretentious culture of the open. These differences surely inhibit the development of friendship”. (McCrae, 1996, s 331).

Videre finnes det flere teorier som forklarer at mennesker tenderer mot likhet i romantiske relasjoner. «Reinforcement-affect model» er en teori som mener individer har et behov for likhet mellom seg selv og partner, for å kunne validere seg selv ved å se at partner opplever verden på samme måte (Clore, 1974). Store forskjeller mellom en selv og partner kan derimot føre til et usikkert selvbilde. «Inferred evaluation-attraction relation» redegjør for hvordan mennesker ønsker likhet i sin partner, siden det styrker sannsynligheten for å bli likt av partneren sin (Condon & Crano, 1988). «Niche construction theory» foreslår at mennesker foretrekker forhold som er enkle og lave i konflikt, siden dette skaper et givende miljø som passer individers psykologiske behov (Laland et al., 2016). Et slikt miljø vil

reducere muligheten for konflikt og uenigheter, noe som øker sjansen for opprettholdelse og tilfredsstillelse i forholdet. Disse teoriene hevder at mennesker generelt foretrekker likhet mellom seg selv og partner, fordi dette skaper trygge, stimulerende og tilfredsstillende romantiske relasjoner.

Relative partnerpreferanser

Partnerpreferanser anses i stor grad å oppstå relativ til en selv. Det vil si at partnerpreferanser oppstår som en vurdering av foretrukne trekk hos partner, opp mot individets selvvurdering av egne trekk (Liu et al., 2018). En persons subjektive selvoppfatning kan skape et internalisert konsept for «ens ønskelighet av potensielle romantiske partnere» (Howie & Pomiankowski, 2021, s. 237); altså hvordan man oppfattes av potensielle partnere.

Ifølge «Mate Selection Criteria»-teorien (Liu et al., 2018) vil begge kjønn ønske seg en partner som er omtrent like ønskelig som seg selv. Det gjør at mennesker kandidater med for «høye» eller langt «bedre» egenskaper enn seg selv, siden dette kan føre til avvisning. På samme måte vil mennesker heller ikke søke en partner med langt «lavere» egenskaper enn seg selv, siden dette kan føre til at man ender opp med en «dårlig» partner (Kirsner et al., 2003).

Relative partnerpreferanser tar utgangspunkt i at partnerpreferanser ikke er universelle, men relative til enkeltindividets subjektive selvvurdering. Derfor kan relative partnerpreferanser forklare endringer i partnerpreferanser, ettersom disse vil variere i takt med en persons subjektive oppfatninger av seg selv og andre.

Assortativ-paring

Assortativ-parring beskriver hvordan partnere foretrekker å være like som partneren sin, for generelle trekk og egenskaper (Gonggrijp et al., 2023). Med dette menes det at individer tenderer mot å danne romantiske relasjoner med individer som ligner en selv, sammenlignet med andre tilfeldige mennesker. Et slikt behov passer overens med psykologiske årsaker bak partnerpreferanser og antagelsen om relative partnerpreferanser.

Assortativ-paring har blitt dokumentert gjennom flere undersøkelser, som for eksempel av Buss (1985). Han fant en generell, positiv korrelasjon mellom en rekke trekk hos romantiske partnere på, $r = .20$. Andre undersøkelser viser hvordan assortativ-paring forekommer for kvaliteter som fysisk utseende (Keller et al., 1996), intelligens (Diaz-Morales, 2009), verdier (McCrae et al., 2008), religion (Luo, 2017), alder (Driebe et al., 2023), og personlighetstrekk (Liu et al., 2018). Det har også blitt gjort studier som har dokumentert ønske om likhet i «uønskede trekk», som depresjon (Wenzlaff & Prohaska, 1989) og angst (Touhey, 1977).

Assortativ-paring kan beskrives som tendensen til å foretrekke likhet mellom seg selv og sin partner. På bakgrunn av denne teorien, vil eventuelle forskjeller i assortativ-parring anses som en endring i partnerpreferanser. Videre kan assortativ-parring anvendes for å forstå årsakene til forandringer, siden denne teorien forklarer partnerpreferanser som et ønske om likhet.

Ambisiøs assortativ-paring

Relative partnerpreferanser kan forekomme i form av både negativ- og positiv assortativ-parring, avhengig om trekket oppfattes som ønskelig eller ikke. Dette forklares i

teorien om «ambisiøs assortativ-parring» (AAP). Denne teorien forklarer hvordan individer ofte foretrekker partnere som er like i henhold til en selv, men som er relativt «bedre» for ulike trekk (Liu et al., 2018). Det betyr imidlertid ikke at høyest mulig nivåer av trekket er ønskelig, da ekstreme verdier ofte oppfattes som problematisk (Klar et al., 2022).

«AAP» for ønskelige-trekk

For personlighetstrekkene fra femfaktormodellen (Costa & McCrae, 1992) er de sterkeste generelle preferansene relativt lavere nivåer av nevrotisisme, og høyere nivåer av omgjengelighet, planmessighet og ekstroversjon (Figuerdo et al., 2006; Escorial et al., 2012; Liu et al., 2018). Disse trekkene vil refereres til som «ønskelige-trekk» videre i oppgaven. Det finnes manglende signifikante resultater for åpenhet (Liu et al., 2018; Furnham, 2009), noe som gjør at oppgaven unnlater å studere dette trekket. «Ønskelige-trekk» er blitt vist å korrelere med tilfredsstillelse i forhold, noe som forklarer hvorfor individer foretrekker partnere som innehar disse trekkene (Malouff et al., 2010). Dette underbygger antagelsen om «AAP».

Individer foretrekker generelt «ønskelige-trekk», relativt til en selv. Hvor sterke preferanser for «ønskelige-trekk» mot «AAP» sier noe om et individs unike partnerpreferanser, og kan derfor brukes som utgangspunkt for å vurdere eventuelle forandringer.

Endringer i partnerpreferanser

Alder

En undersøkelse fra 2023 (Driebe et al) antyder at partnerpreferanser forandrer seg mest hos unge voksne. Disse resultatene begrunnes med at mange betydelige endringer i livet forekommer i 20-årene (Sprecher et al., 2018). En tenkelig milepæl er hvordan majoriteten av unge voksne etablerer sin første romantiske relasjoner i løpet av denne perioden. Den første kjærligheten har vist å ha en effekt på ulike psykologiske aspekter, som bedret mental helse, økt selvtillit og utvikling av identitet (Price et al., 2016). Dette sannsynliggjør at sivilstatus har en effekt på ulike mentale konstrukter, som eksempelvis partnerpreferanser. Videre gir dette grunn til å studere et ungt utvalg, der endringer i partnerpreferanser er mest sannsynlige til å forekomme.

Sivilstatus og partnerpreferanser

Morry (2005) mener at individer endrer sine partnerpreferanser når de inngår i romantiske forhold, for å minimalisere den oppfattede forskjellen mellom ønsket partner og faktisk partner. Dette kan sees på som en reduisering av «kognitiv dissonans»; basert på teorier som antyder at individer justerer sine partnerpreferanser for å kunne rettferdiggjøre eller opprettholde sine forhold (Campbell et al., 2001). Dette underbygges av Fletcher og kollegaer (1999), som mener at partnervalg ikke styres av spesifikke egenskaper hos sin partner, men heller av forskjellen mellom partnerens trekk og individets egne partnerpreferanser.

Minsket differanse mellom partnerpreferanser og partners-trekk predikerer positivt for dannelse og opprettholdelse av forhold (Fletcher, 2000). Dette underbygges av en

longitudinell undersøkelse som demonstrerte at individer i langvarige forhold, hadde større grad av overlapp mellom ideal- og partnertrekk enn de som hadde vært sammen i kort tid (Kučerová et al., 2018).

En kan på bakgrunn av denne evidensen anta at partnerpreferanser påvirkes av et underliggende behov for likhet i forholdet. Forskning viser også at individer endrer partnerpreferanser etter hvert som de inngår i romantiske relasjoner, hvilket underbygger at partnerpreferanser er sensitive for endringer i sivilstatus. Det mangler imidlertid empirisk forskning på hvordan partnerpreferanser for personlighetstrekk påvirkes av sivilstatus og kjønn, noe denne studien ønsker å undersøke nærmere.

Evolusjonspsykologi

Foreldreinvesteringsteorien

Evolusjonære teorier mener at kjønnsforskjeller for seksuell atferd, har oppstått som et resultat av asymmetri i foreldreinvestering (Trivers, 1972). Hos mennesker investerer kvinner vanligvis mer i avkommet, enn menn. Kvinner har derfor utviklet strategier som gjør dem mer selektive i valg av partner; siden fertilisering fra en uønsket partner kan resultere i at kvinnen investerer ressurser i avkommet til en partner som ikke bidrar til overlevelse eller videre reproduksjon. På den andre siden har menn utviklet strategier som kan øke deres reproduktive suksess ved å fertilisere flere kvinner samtidig. Dette er en «gunstig» strategi, ved at menn biologisk sett ikke risikerer noe ved fertilisering; og heller ikke yter noen foreldreinvestering.

Seksuell strategi teori

Seksuell strategi teori (SST) (Buss & Schmitt) forklarer at kvinner generelt foretrekker partnere som signaliserer evnen til å tilby ressurser, beskyttelse og sosial status. Disse kvalitetene kan «kompensere» for den manglede foreldreinvesteringen fra menn (Selterman et al., 2015). Menn vil konkurrere innad i kjønnnet for å bli selektert, basert på kvinners partnerpreferanser, noe som kalles interseksuell-konkurransen (Trivers, 1972). Disse fenomenene gjør at evolusjonspsykologer anser kvinner som det mest selektive kjønnnet ved partnervalg.

Menn vil på sine side generelt søke partnere med gode fysiske kvaliteter og ungdommelige trekk som signaliserer fertilitet. Dette gjør at menn har utviklet strategier for kortidsforhold, siden det øker sjansen for maksimal reproduktiv suksess. På bakgrunn av dette anser evolusjonspsykologer menn som det minst kresne kjønnnet ved partnervalg.

Til tross for de overordnede tendensene, mener SST at begge kjønn kan foretrekke andre strategier (Buss & Schmitt, 1993). Kvinner kan velge en korttidstrategi, om det øker hennes sjanse for oppnåelse av ressurser eller sikring av partner med ønskelige egenskaper, og menn kan ønske et langtidsforhold, hvis dette øker sjansen for en attraktiv og lojal partner.

Et evolusjonært synspunkt kan dermed redegjøre for hvorfor kjønnene har ulike partnerpreferanser, og at dette påvirkes basert på ønske om korttids- eller langtidsforhold. Disse teoriene samsvarer med annen forskning gjort på partnerpreferanser og kjønnsforskjeller (Liu et al., 2018; Selterman et al., 2015; Feingold, 1992). Et evolusjonært synspunkt vil dermed kunne anvendes for å predikere for kjønnsforskjeller i partnerpreferanser og hvordan dette varierer på tvers av ønske om korttids- eller langtidsforhold.

Tidligere forskning

I en undersøkelse gjort av Liu og kollegaer (2018), som studerte partnerpreferanser i 4 kulturer ($N > 900$), ble det funnet et generelt ønske om likhet i alle trekk i Big Five ($r = .29 - .72$). Undersøkelsen rapporterte preferanser for høyere skårer i trekkene ekstroversjon ($d = .80$), omgjengelighet ($d = .61$) og planmessighet ($d = .14$), samt ønske som lavere skårer i trekket nevrotisisme ($d = .52$). Det ble ikke funnet signifikante resultater for åpenhet. Dette underbygger antakelsen om assortativ-paring og «AAP» for «ønskelige-trekk» empirisk.

Resultatene til Liu og kollegaer (2018) ble funnet på tvers av ulike kulturer, hvilket forsterker validiteten til funnene.. Disse resultatene samsvarer med forskning gjort på både assortativ-paring og «AAP», (McCrea et al., 2008; Matthew et al., 2017; Liu et al., 2018), samt et evolusjonspsykologisk perspektiv (Buss & Schmitt, 1993). Det vil være hensiktsmessig å studere hvorvidt resultatene fra Liu og kollegaer (2018) stemmer overens med resultatene fra denne studien, for å kunne sammenligne hvordan partnerpreferanser for personlighet påvirkes av om en kontrollerer for både kjønn og sivilstatus.

Studiens formål

Denne studien benytter seg av et utvalg bestående av unge studenter ved NTNU Trondheim. Et slikt utvalg er hensiktsmessig, siden partnerpreferanser er vist å betydelig endres i ung alder (Driebe et al., 2023). I tillegg vil utvalget gi resultater for partnerpreferanser på et norsk utvalg, slik at resultatene fra denne studien vil supplere generell forskning gjort på partnerpreferanser.

Formålet med studien er å undersøke hvordan sivilstatus og kjønn har en effekt på partnerpreferanser for «ønskelige-trekk». Denne effekten undersøkes ved å sammenligne

deltagernes vurdering av egen personlighet mot deres rapporterte partnerpreferanser. Deretter vil det undersøkes om utvalget rapporterer forskjellige preferanser mot «ønskelige-trekk» for assortativ-paring og «AAP», basert på deltagers sivilstatus og kjønn. Deltagere som ikke inngikk i et forhold beskrives med uttrykket «single», og deltagerne som inngikk i et forhold blir beskrevet med uttrykket «parede».

Studien vil dermed belyse et lite utforsket emne innen litteraturen, da det ikke ble funnet tidligere studier som tok for seg lignende problemstillinger.

Hypoteser

Det forventes begge kjønn å ønske begge formene for assortativ-paring og «AAP», ettersom slike effekter er påvist i tidligere undersøkelser (Liu et al., 2018). Videre forventes «parede» av begge kjønn å vise høyere effekter av assortativ-paring for «ønskelige-trekk», siden likhet mellom en selv og partner korrelerer positivt for opprettholdelse og tilfredsstillelse i forhold (Kučerová et al., 2018). På den andre siden forventes «single», sammenlignet med «parede», å ha høyere preferanser mot «AAP» for «ønskelige-trekk», siden individer i forhold er vist å endre preferansene sine relativt til sin partner (Morry, 2005). Med utgangspunkt i evolusjonsteorier, vil kvinner anses som det mest selektive kjønn (Trivers, 1972). Kvinner antas derfor å skåre høyest på preferanser for «AAP», sammenlignet med menn. Siden kvinner viser størst forskjeller i motivasjoner for korttids- og langtidsrelasjoner (Buss & Schmitt, 1993), antas det å kunne påvises størst variasjon mellom «single» og «parede» kvinners preferanser mot både assortativ-paring og «AAP», basert på forandringer av sivilstatus.

Hypotesene for denne oppgaven er som følger:

H1: På tvers av kjønn og sivilstatus vil utvalget rapportere signifikante resultater for preferanser mot assortativ-parring.

H2: «Parede» vil skåre høyere for preferanser mot assortativ-parring for «ønskelige-trekk», enn «single»

H3: Forskjellene for preferanser mot assortativ-parring avhengig av sivilstatus, antas å være størst mellom kvinner, enn mellom menn.

H4: På tvers av kjønn og sivilstatus vil utvalget rapportere signifikante resultater for preferanser mot «AAP»

H5: «Single» vil skåre høyere for preferanser mot «AAP» for «ønskelige-trekk», enn «parede»

H6: Kvinner vil på tvers av sivilstatus skåre høyere på «AAP» for «ønskelige-trekk», enn menn

H7: Forskjellene for preferanser mot «AAP» avhengig av sivilstatus, antas å være størst hos kvinner, enn hos menn.

Metode

Utvalget

Denne studien benyttet et utvalg bestående av studenter fra NTNU, Trondheim ($N = 636$). Grunnet innsamlingsmetoden var det ikke mulig å beregne responsraten. Ettersom studien studerte endringer i partnerpreferanser basert på sivilstatus, og partnerpreferanser er

vist å endres mest i ung alder (Driebe et al., 2023), ble deltagere over 30 år ekskludert. Videre ble også deltagere som identifiserte seg som «Annet» ($N = 8$) ekskludert, fordi gruppestørrelsen var for liten til å få signifikante resultater. Det totale utvalget som ble inkludert i studien bestod til slutt av $N = 605$.

Demografiske variabler

Utvalget bestod av 421 kvinner (69.95%), 184 menn (30.05%). Gjennomsnittsalderen for utvalget hadde var, $M = 22.06$ år ($SD = 3.92$). For kvinner var gjennomsnittsalderen 21.96 ($SD = 4.01$) og for menn 22.33 ($SD = 3.76$).

Totalt bestod utvalget hovedsakelig av heterofile deltagere (85.59%), fulgt av bifile (10.61%) og til slutt homofile (3.15%). I og med at forskningsemne i utgangspunktet ikke påvirkes av seksuell legning er alle deltagerne inkludert uavhengig av seksuell legning.

Sivilstatus

For å studere forskjeller mellom deltagerne som var i forhold og ikke, ble variabelen «Sivilstatus» konstruert. Fordi studiens problemstilling ikke hensyntok om man var «gift» eller i et «forpliktende forhold», eller «singel» eller «i uforpliktende forhold», kategoriserte «Sivilstatus» deltagerne inn i to kategorier; «Singel» eller «Forpliktende forhold». Videre i studien vil deltagerne omtales som «parede» og «parede-(kjønn)», eller «single» og «single-(kjønn)».

«Sivilstatus» bestod av 236 «single-kvinner» (56.1%) og 184 «parede-kvinner» (43.9%), og 115 «single-menn» (63%) og 68 «parede-menn»(37%). Deltagerne var altså «single», av begge kjønn.

Datainnsamling

Utvalget bestod av studenter på NTNU ved instituttene Gløshaugen, Dragvoll, Kalvskinnet og Handelsbygget. Datainnsamlingsmetoden som ble brukt var et stratifisert randomisert utvalg. Ulike rom fra instituttene ble valgt med hensyn til størrelse, for å øke sjansen for et høyt antall respondenter. De som samlet inn dataen visste kun hvilket rom de skulle til, slik at hvilken studieretning deltagerne tilhørte var ukjent. Dette ble gjort for å få et så tilfeldig og variert utvalg som mulig, noe som er ønskelig for statistiske analyser (Elfil & Negida, 2017).

Datainnsamlingen ble gjennomført av studentene i bachelorgruppa. Studentene ble delt inn i grupper og fordelte hvem som skulle hvor basert på skolens størrelse. Ved hjelp av veilederne kom studentene i kontakt med forelesere for å få muligheten til å holde en kort presentasjon i forelesningssalen, og invitere studenter til å delta i undersøkelsen.

Deltakerne ble informert om hensikten med undersøkelsen, hva dataen ville bli brukt til og anonymitet.

Det var frivillig å delta i undersøkelsen og deltagerne ble oppfordret til å svare så ærlig som mulig. Det ble også informert om trekningen av 10 vinnere for et kino-gavekort på 300 kr, for å øke interessen for deltakelse. Undersøkelsen ble gjort ved å «scanne» en QR-kode, for så å gjennomføre undersøkelsen digitalt. QR-koden ble vist på storskjermen i forelesningssalen og forble oppe en kort periode, slik at alle som ønsket skulle rekke å bli med.

Undersøkelsen

Første del av undersøkelsen inneholdt demografiske spørsmål; som alder, kjønn, sivilstatus og foretrukket kjønn på partner.

IPIP-NEO-60

Videre inneholdt undersøkelsen personlighetstesten IPIP-NEO-60; oversatt til norsk (Karlsen, 2023). Den engelske IPIP-NEO-60 ble utviklet med hensikt om å måle domene og fasettene i femfaktormodellen, like nøyaktig og representativt som IPIP-300. Denne testen viser sterk reliabilitet og god validitet (Maples-Keller, 2019).

Undersøkelsen dedikerte 12 «items» til hvert domene, med 2 «items» tilegnet hver fasett som inngikk i domenene. Flere av «itemsene» var negativt ladde. Dette ble gjort for å motvirke «response-bias» fra deltakerne (Wejters et al., 2013).

Domenene som ble inkludert var «nevrotisisme», «ekstroversjon», «omgjengelighet» og «planmessighet». «Åpenhet» ble utelukket, siden studien ville undersøke «ønskelige-trekk». Av hensyn til studiens begrensning, ble heller ikke fasettene i femfaktormodellen inkludert.

IPIP-NEO-60 består av en Likert-skala, med mulighet til å rangere hvor ønskelig et trekk var fra 1 («Sterkt uenig») til 5 («Sterkt enig»). I vår undersøkelse var rekkefølgen på spørsmålene randomisert for hver enkel deltager. Dette ble gjort for å motvirke en «ordreeffekt»; dvs. hvordan rekkefølgen av spørsmål kan påvirke respondentenes svar (Strack, 1992).

IPIP-NEO-60-P

Videre ble det utviklet et mål med hensikt om å måle de samme domeneene som i IPIP-NEO-60, bare for ideal-partner. Dette ble gjort ved å erstatte «Jeg» med «Min idealpartner» i spørsmålene fra undersøkelsen. Et eksempel på dette er hvordan «Jeg beholder roen under press» omgjøres til «Min idealpartner beholder roen under press». Hensikten med utviklingen av «IPIP-NEO-60 partner» var å kunne sammenligne deltagerens selvvarderte personlighet opp mot deres partnerpreferanser. Videre i oppgaven vil IPIP-NEO-60 for partner bli omtalt som IPIP-NEO-60-P.

Omgjøring av data

Det første steget for å klargjøre dataen for analyse var å reversere de negativt ladde variablene fra undersøkelsen. Dette ble gjort på blant annet ekstroversjon-itemet «Jeg unngår folkemengder», siden en lav skår på dette tilsier en høy skår på ekstroversjon-domenet. Omgjøringen ble gjort for både IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. På denne måten ville de negativt ladde variablene kunne analyseres sammen med de positivt ladde variablene.

Deretter ble det laget egne variabler for «ønskelige-trekk» fra IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. Denne variabelen bestod av gjennomsnittsskårene for alle tilhørende «items», og inkluderte kun de deltagerne som hadde gitt svar på 9 av 12 «items». Det ble til sammen konstruert 8 variabler. Dette ble gjort for å kunne sammenligne gjennomsnittsskårene for hvert enkelt domene, og for å kunne sammenligne skårene på tvers av IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. For IPIP-NEO-60 var navnene på de omgjorte variablene i datasettet navnet på domenet, og for IPIP-NEO-60-P var det (domenet)_P. I datasettet brukes de engelske navnene for domeneene. Disse oversettes til norsk i løpende tekst, men vil forbli på original språket i tabellene.

Reliabilitetsanalyser

For å underbygge den interne validiteten til undersøkelsen ble det utført reliabilitetsanalyser. Dette ble gjort ved å finne «Cronbachs alfa» verdiene til de konstruerte variablene for de fire domene i IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. En intern konsistens skår på mellom 0.70 - 0.95 viser at testen gir reliable og konsistente resultater (Tavakol & Dennick, 2011), noe som forteller at testen målte det den skulle måle. Ved å studere «Cronbachs Alpha if Item Deleted», kunne man vurdere om «itemsene» skapte store svingninger dersom de ble fjernet.

Alle domene-skalaene viste godkjente «Cronbachs alfa»-verdier for både IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P, ved $\alpha = .73$ til $.83$. For «planmessighet» ble det observert svingninger i «items deleted» «jeg føler med uteliggere» og «min idealpartner føler med uteligger». Dette gjør at dette «itemet» anses som mindre nøyaktig.

En annen fordel ved reliabilitetsanalysene var for å teste om IPIP-NEO-60-P og de reverserte variablene fungerte som forventet. Det ble bekreftet, da ikke ble observert noen tydelig inkongruens i indre konsistens mellom disse målene.

Analyser

Analysene ble utført i SPSS Statistics²⁹. SPSS er et analyseprogram som NTNU-studenter har tilgang til. Signifikansnivået for alle analysene ble satt til, $p < .05$, da dette har blitt brukt i lignende undersøkelser (Liu et al., 2018) og passer gruppestørrelsene (Abdelgawad, 2023).

Korrelasjonsanalyse

Korrelasjonsanalyse ble valgt for å kunne studere retningen og styrken i samvariasjonen mellom «ønskelige-trekk» fra IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. Valget av type korrelasjonsanalyse falt på Spearmans-rho korrelasjonsanalyse, siden denne testen fungerer godt på ordinal- og ikke-normalfordelte data (Mukaka, 2012). Korrelasjon koeffisientene mellom variablene blir representert med bokstaven r , og kan variere mellom -1 til 1. Fortegnet avgjør om variablene har et positivt- eller negativt forhold. Innenfor psykologi vil en effektstørrelse på $+0.1$ til $+0.3$ anses som svak korrelasjon, $+0.04$ til $+0.06$ anses som moderat korrelasjon og $+0.07$ til $+0.09$ anses som sterk korrelasjon (Akoglu, 2018). Signifikante, positive effektstørrelser for korrelasjonsanalysene vil tolkes som en statistisk signifikant effekt av assortativ-paring.

T-test & «Cohens-d»

En to halet t-test ble brukt til å finne forskjeller i gjennomsnitt-skårene deltagerne oppga for IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P, samt måle retningen og styrken til forskjellene. En paret t-test ble valgt, siden studien undersøkte svarene fra det samme utvalget. Videre ble også «Cohens-d» resultatene vurdert. «Cohens-d» er en standardisert effektstørrelse som brukes for å sammenligne forskjellene i gjennomsnitt for grupper med ulik størrelse. For tolkningen av effektstørrelsen vil «Cohens-d» verdier på $.1 - .3$ anses som små, $.4 - .7$ anses som moderate og $.8$ og oppover anses som store (Lakens, 2013). Signifikante effektstørrelser av t-verdier og «Cohens-d» vil tolkes som et statistisk signifikant effekt av «AAP».

Etikk og godkjenninger

Deltagerne i undersøkelsen ble informert om full anonymitet og at det ikke ble registrert noen personidentifiserende data. Videre ble deltakerne informert om at de kunne trekke seg når de ville, og at de samtykket til å delta ved å trykke «ja» på siste siden.

Videre fikk deltagerne muligheten til å legge igjen e-mailen sin for å være med i trekningen av et gavekort. Dette ble gjort separat, slik at svarene fra undersøkelsen ikke ble knyttet til e-mailen.

Resultater

Korrelasjonsanalyser

Tabell 1

Korrelasjonsanalyse for IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P, fordelt på «Sivilstatus»

Spearman's Rho korrelasjonsanalyse

	Single- kvinner	Parede- kvinner	Single- menn	Parede- menn
Neuroticism & Neuroticism_P	.227**	.276**	.373**	-.087
Extraversion & Extraversion_P	.550**	.329**	.453**	.652**

Agreeableness &				
Agreeableness_P	.612**	.455**	.611**	.451**
Conscientiousness &				
Conscientiousness_P	.354**	.315**	.386**	.309*

Note: ** Korrelasjonen er signifikant ved $p < .001$. * Korrelasjon er signifikant ved $p < .05$.

Tabell 1 viser korrelasjons koeffisientene mellom gjennomsnittssvarene for «ønskelige-trekk» fra IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P. Resultatene viste generelle korrelasjoner på, $r = .23$ til $.61$. Alle resultatene var signifikante ved $p < .001$ og $p < .05$ («planmessighet» for «parede-menn»), med unntak av «nevrotisme» for «parede-menn» ($p = .488$). Dette tyder på en generell preferanse for assortativ-paring for utvalget.

Deskriptiv statistikk (H1)

For «nevrotisme» ble det funnet en svak, positiv korrelasjon for «single-kvinner» ($r(232) = .23$), «parede kvinner» ($r(181) = .28$) og «single-menn» ($r(110) = .37$). «Parede-menn» rapporterte ikke-signifikante resultater ($p = .488$).

«Ekstroversjon» demonstrerte assortativ-paring ved en moderat, positiv korrelasjon hos «single-kvinner» ($r(232) = .55$), «single-menn» ($r(109) = .45$) og «parede-menn» ($r(64) = .65$). «Parede-kvinner» ($r(181) = .33$) viste en svak, positiv korrelasjon for «ekstroversjon».

«Omgjengelighet» viste også en moderat, positiv korrelasjon for «single-kvinner» ($r(232) = .61$), «parede-kvinner» ($r(180) = .46$), «single-menn» ($r(110) = .61$) og «parede-menn» ($r(64) = .45$).

Til slutt ble det vist svake, positive korrelasjoner for «planmessighet» for «single-kvinner» ($r(232) = .35$), «parede-kvinner» ($r(181) = .32$), «single-menn» ($r(109) = .39$) og «parede-menn» ($r(64) = .31$)

Sivilstatus (H2)

For å studere om «parede» av begge kjønn skåret høyere for assortativ-paring enn «single», ble gjennomsnittsskårene for korrelasjonskoeffisientene sammenlignet. Resultatene viste gjennomsnittsskårene for «single-kvinner» ($r(232) = .44$), «parede-kvinner» ($r(180) = .34$), «single-menn» ($r(110) = .46$), og «parede-menn» ($r(64) = .35$). Dette viser hvordan «single» av begge kjønn generelt sett skårer høyere for likhet mellom IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P, enn «parede».

Sivilstatus og kjønn (H3)

For å undersøke om forskjellene for assortativ-paring basert på sivilstatus var større for menn, enn for kvinner, ble forskjellene i effektstørrelsene mellom kjønnene studert. Differansen mellom «single»- og «parede-kvinner» var på .092, sammenlignet med differansen mellom «single»- og «parede-menn» som var på .103. Dette viser at fordelt på sivilstatus, rapporterte menn større forskjeller for assortativ-paring, sammenlignet med kvinner.

T-test og «Cohens-d»

Tabell 2

T-test for kvinner

Kvinner						
Single	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>d</i>	<i>p</i>	
Neuroticism & Neuroticism_P	.90	.58	23.63	1.55	<.001	
Extraversion & Extraversion_P	-.32	-.49	-10.01	-.65	<.001	
Agreeableness & Agreeableness_P	-.28	-.35	-10.37	-.68	<.001	
Conscientiousness & Conscientiousness_P	-.43	-.47	-14.10	-.92	<.001	
Parede						
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>d</i>	<i>p</i>	
Neuroticism & Neuroticism_P	.94	.60	21.61	1.60	<.001	
Extraversion & Extraversion_P	-.43	-.54	-4.32	-.32	<.001	
Agreeableness & Agreeableness_P	-.21	-.39	-5.77	-.43	<.001	
Conscientiousness & Conscientiousness_P	-.41	-.52	-10.03	-.74	<.001	

Tabell 3

T-test for menn

Menn					
Single	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>d</i>	<i>p</i>
Neuroticism & Neuroticism_P	.43	.60	7.58	.72	<.001
Extraversion & Extraversion_P	.21	.54	-4.11	-.39	<.001
Agreeableness &					
Agreeableness_P	.29	.39	-8.00	-.76	<.001
Conscientiousness &					
Conscientiousness_P	.41	.52	-8.34	-.79	<.001
Parede					
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>d</i>	<i>p</i>
Neuroticism & Neuroticism_P	.26	.73	2.87	.36	<.05
Extraversion & Extraversion_P	.14	.52	-2.16	-.27	<.05
Agreeableness &					
Agreeableness_P	.29	.40	-6.05	-.75	<.001
Conscientiousness &					
Conscientiousness_P	.42	.47	-7.27	-.90	<.001

For å undersøke hvordan sivilstatus og kjønn hadde en effekt på «AAP», ble det utført t-tester og «Cohens-d»-analyser for alle gruppene på «ønskelige-trekk». Tabell 2 og 3 viser t-test og «Cohens-d» resultater for begge kjønn, fordelt på sivilstatus. For utregning av gjennomsnittlig preferanse mot «AAP» ble det ikke tatt hensyn til om effektstørrelsene viste positive eller negative verdier, siden lavere preferanse for nevrotisisme anses som et «ønskelig-trekk».

Deskriptiv statistikk (H4)

«Single-kvinner» viste en signifikant, negativ forskjell mellom «nevrotisisme-selv» ($M = 2.95, SD = .54$) og «nevrotisisme-partner» ($M = 2.05, SD = .37$), $t(233) = -23.63, d = 1.55, p < .001$. Videre viste «single-kvinner» signifikante, positive forskjeller for «ekstroversjon-selv» ($M = 3.39, SD = .59$) og «ekstroversjon-partner» ($M = 3.71, SD = .38$), $t(233) = 10.01, d = -.65, p < .001$; for «omgjengelighet-selv» ($M = 3.99, SD = .44$) og «omgjengelighet-partner» ($M = 4.22, SD = .39$), $t(233) = 10.37, d = -.68, p < .001$; og til slutt for «planmessighet-selv» ($M = 3.67, SD = .34$) og «planmessighet-partner» ($M = 4.10, SD = .34$), $t(233) = 14.10, d = -.92, p < .001$.

«Parede-kvinner» viste også en signifikant, negativ forskjell mellom «nevrotisisme-selv» ($M = 2.97, SD = .55$) og «nevrotisisme-partner» ($M = 2.04, SD = .41$), $t(182) = -21.61, d = 1.60, p < .001$. Videre viste «parede-kvinner» signifikante, positive forskjeller for «ekstroversjon-selv» ($M = 3.49, SD = .55$) og «ekstroversjon-partner» ($M = 3.66, SD = .38$), $t(182) = 4.32, d = -.32, p < .001$; for «omgjengelighet-selv» ($M = 4.05, SD = .44$) og «omgjengelighet-partner» ($M = 4.23, SD = .37$), $t(182) = 5.77, d = -.43, p < .001$; og til slutt for «planmessighet-selv» ($M = 3.78, SD = .44$) og «planmessighet-partner» ($M = 4.15, SD = .37$), $t(182) = 10.03, d = -.74, p < .001$.

«Single-menn» viste en signifikant, negativ forskjell mellom «nevrotisisme-selv» ($M = 2.62, SD = .60$) og «nevrotisisme-partner» ($M = 2.19, SD = .40$), $t(111) = -7.58, d = .72, p < .001$. Videre viste «single-menn» signifikante, positive forskjeller for «ekstroversjon-selv» ($M = 3.28, SD = .60$) og «ekstroversjon-partner» ($M = 3.50, SD = .42$), $t(110) = 4.11, d = -.39, p < .001$; for «omgjengelighet-selv» ($M = 3.70, SD = .48$) og «omgjengelighet-partner» ($M = 3.99, SD = .41$), $t(111) = 8.00, d = -.76, p < .001$; og til slutt for «planmessighet-selv» ($M = 3.99, SD = .41$), $t(111) = 8.00, d = -.76, p < .001$.

= 3.59, $SD = .49$) og «planmessighet-partner» ($M = 4.00$, $SD = .39$), $t(110) = 8.34$, $d = -.79$, $p < .001$.

«Parede-menn» viste en signifikant, negativ forskjell mellom «nevrotisisme-selv» ($M = 2.50$, $SD = .51$) og «nevrotisisme-partner» ($M = 2.24$, $SD = .47$), $t(65) = -2.87$, $d = .36$, $p < .05$. Videre viste «parede-menn» signifikante, positive forskjeller for «ekstroversjon-selv» ($M = 3.42$, $SD = .66$) og «ekstroversjon-partner» ($M = 3.56$, $SD = .46$), $t(65) = 2.16$, $d = -.27$, $p < .05$; for «omgjengelighet-selv» ($M = 3.81$, $SD = .39$) og «omgjengelighet-partner» ($M = 4.10$, $SD = .35$), $t(65) = 6.05$, $d = -.75$, $p < .001$; og til slutt for «planmessighet-selv» ($M = 3.61$, $SD = .45$) og «planmessighet-partner» ($M = 4.03$, $SD = .35$), $t(65) = 7.27$, $d = -.90$, $p < .001$.

Sivilstatus (H5)

Først studeres antagelsen om at «single» vil skåre høyere for «AAP» enn «parede». For kvinner var gjennomsnittskårene for «single-kvinner», $d = .95$ sammenlignet med «parede-kvinner», $d = .77$. For menn skåret «single-menn», $d = .66$, sammenlignet med «parede-menn», $d = .56$.

Disse resultatene viser at «single» hadde gjennomsnittlig høyere preferanser for «ønskelige-trekk», enn «parede». Resultatene underbygger altså antagelsen om at «single» har høyere preferanser for «AAP» enn «parede».

Kjønn (H6)

For å studere antagelsen om at kvinner ville skåre høyest for preferanser mot «AAP», uavhengig av sivilstatus, ble gjennomsnittskårene til «Cohens-d» for «ønskelige-trekk» regnet ut. Resultatene viste at «single-kvinner» ($d = .95$) viste høyest preferanse for «AAP», fulgt av

«parede-kvinner» ($d = .77$), så «single-menn» ($d = .66$) og til slutt «parede-menn» ($d = .56$). Gruppene viste moderate til høye effekter.

Resultatene viser at både «single»- og «parede-kvinner» skårer høyere enn begge gruppene til menn. Funnene underbygger altså antagelsen om at kvinner generelt foretrekker «AAP» i større grad enn menn.

Sivilstatus og kjønn (H7)

Forskjellene i preferanser for «ønskelig-trekk» mot «AAP» avhengig av sivilstatus, var antatt å være større mellom kvinner, enn mellom menn. Resultatene viste at menn hadde en forskjell i «Cohens d»-skårer på .10, mens kvinner hadde en forskjell på .18. Dette viser at forskjellene i partnerpreferanser for «AAP» basert på sivilstatus, er større for kvinner enn det er for menn.

Diskusjon

Formålet med denne studien var å undersøke hvordan sivilstatus og kjønn kan ha en effekt på partnerpreferanser for «ønskelige-trekk»; på et utvalg bestående av unge, norske studenter ved NTNU ($N = 605$). Dette ble gjort gjennom en spørreundersøkelse, som undersøkte forholdene mellom egenvurdert personlighet og partnerpreferanser; basert på alder og sivilstatus.

Hypotesene H1, H2 og H3 ble testet ved å utføre korrelasjonsanalyser på resultatene fra deltakernes vurdering av egen personlighet og deres oppgitte partnerpreferanser.

Resultatene fra korrelasjonsanalysen ble deretter anvendt for å undersøke hvordan assortativ-paring påvirkes av sivilstatus og kjønn

Hypotesene H4, H5, H6 og H7 ble testet ved å gjennomføre T-tester og «Cohens-d» analyse, på samme datasett. Resultatene fra disse analysene ble deretter brukt for å studere hvordan «AAP» påvirkes av sivilstatus og kjønn.

Assortativ-paring; korrelasjonsanalysene

H1

Resultatene fra korrelasjonsanalysen viste at alle gruppene hadde positive, signifikante resultater for alle «ønskelige-trekk», bortsett fra «nevrotisisme» for «parede-menn» ($p = .488$). Effektstørrelsene varierte fra små til moderate, $r = .23$ til $.61$. Dette støtter antagelsen til H1, om at generelle preferanser for assortativ-paring vil forekomme for alle gruppene.

Tidligere forskning fra Liu og kollegaer (2018) støtter disse funnene. Deres resultater viste et generelt ønske om likhet for alle trekk, $0.29 \leq r \leq 0.72$. Lignende resultater ble observert i denne studien, $.23 \leq r \leq .61$.

Studien til Liu og kollegaer (2018) hadde et større utvalg ($N > 900$) enn denne studiens ($N = 605$) og ble gjort på tvers av flere kulturer, noe som gjør at overlappende resultater mellom studiene underbygger reliabiliteten for denne studiens funn. Det kan derimot argumenteres for at lignende funn er noe overraskende, i og med at denne studien kun inkluderte deltagere under 30 år ($M = 22.06$). Liu og kollegaer (2018) inkluderte deltagere fra 19 til 53 år. Like resultater mellom studien kan dermed brukes for å argumentere for at assortativ-paring er kognitive, stabile konstrukter (Driebe et al., 2023), ettersom et ungt utvalg rapporterte tilnærmet like preferanser for assortativ-paring som et generelt ett.

H2

Videre ble antagelsen om at «parede» ville rapportere høyere preferanser for assortativ-paring, sammenlignet med «single» (H2), undersøkt. Resultatene fra undersøkelsen viste derimot at det var «single-menn» ($r = .46$) og «single-kvinner» ($r = .44$) som viste høyest korrelasjonskoeffisient, sammenlignet med «parede-menn» ($r = .35$) og «parede-kvinner» ($r = .34$). H2 ble dermed forkastet.

Disse funnene tyder på at det norske, unge utvalget ønsker lavere grader av assortativ-paring, om de inngår i en romantisk relasjon. Denne effekten strider mot tidligere forskning (Kučerová et al., 2018), som observerte at individer viste sterkere likhetspreferanser, etter de inngikk i en romantisk relasjon.

En mulig forklaring på hvorfor det norske, unge utvalget oppga disse resultatene kan være at de som oppga at de var i et forhold, ikke hadde vært i et langvarig forhold til at partnerpreferansene hadde blitt endret. Forskning antyder at partnerpreferanser endres ved et «kritisk tidspunkt» etter etableringen av et forhold, men det er delte meninger om når dette tidspunktet inntreffer (Kučerová et al., 2018). Det er derfor mulig at deltagerne ikke har vært i forhold lenge nok til partnerpreferansene endres, noe som kan være sannsynlig siden utvalget er ungt ($M = 21.96$).

Videre kan det også vurderes om «single» overestimerte sin egen verdi for potensielle partnere. «Single» har vist tendenser for å idolisere sin «fremtidige partner»; som vil si de antar de vil ende opp med en som er overdrevent «bedre» enn dem selv (Campbell et al., 2001). Dette kan ha påvirket resultatene for assortativ-paring, ved at «single» overestimerte hva de realistisk kunne forvente av en partner.

En slik effekt av overvurdering er vist ofte å inntreffe i studier som ber deltagere om å «konseptualisere abstrakte ideer» (Trope & Liberman, 2003). Dette kan også skje ved at individer undervurderer viktigheten av visse egenskaper, for et romantisk forhold (Driebe et al., 2023). Disse effektene kan lede til at visse grupper er dårlige til å selv bedømme hva som «hypotetisk» kunne passet dem. .

Om dette skjer oftere med «single» enn «parede», er vanskelig å avgjøre. Det kan antas at en slik effekt er mer vanlig hos «single», siden «parede» vil ha et referansepunkt i form av sitt eget romantiske forhold. Dette gjør at «parede» kan anses som mer realistiske og nøyaktige i sine oppfatninger av ideal-partner. Vurderingen av en slik effekt kan forklare hvordan «single» oftere overestimerer sin ideal-partnere, sammenlignet med «parede».

H3

Forventningen om at kvinner, avhengig av sivilstatus, ville rapportere større forskjeller mellom preferansene mot assortativ-paring, enn menn (H3), ble forkastet. Resultatene viste at menn varierte mer i partnerpreferanser basert på sivilstatus, sammenlignet med kvinner. «Single-menn» viste likhetspreferanser, $r = .46$, noe som antyder at menn justerer likhetspreferansene sine negativt om de er «parede», $r = .35$. For kvinner ble samme effekten observert; «single-kvinner», $r = .44$, og «parede-kvinner», $r = .34$. Disse funnene antyder at menns partnerpreferanser for assortativ-paring er minimalt mer sensitive for endringer i sivilstatus, enn kvinner.

Resultatene fra studien antyder at kvinners partnerpreferanser for likhet ikke påvirkes av valg av korttids- og langtidsstrategier (Buss & Schmitt, 1993). Derimot viser menn størst forandring av partnerpreferanser, basert på strategivalg. Resultatene oppfattes som noe overraskende, siden menn generelt viser mer overlappende motivasjoner på tvers av strategi.

På bakgrunn av dette er det mulig å vurdere hvorvidt valg av strategi påvirker partnerpreferanser for assortativ-paring. Dette underbygges av at forskjellene mellom kjønnene var relativt små, som gjør at det kan vurderes hvorvidt et evolusjonspsykologisk perspektiv kan anvendes for å predikere for endringer i preferanser for assortativ-paring.

Det er også plausibelt at kvinner ikke endrer preferanser i samme grad som menn, siden kvinner anses som det mest selektive kjønn (Trivers, 1972). Denne antagelsen kan forklare at kvinner er mer konsekvente i partnerpreferanser, siden de ikke opplever noe behov for å justere eller tilpasse dem. På samme måte kan menn forventes å endre partnerpreferanser i en større grad, i lys av beskrivelsen av menn som det minst kresne kjønn.

Interseksuell-konkurrans inntreffer primært hos menn (Buss & Schmitt, 1993). Menn kan dermed justere partnerpreferansene sine for å utvide sitt «mating-pool» (Buss et al., 2016), hvilket vil søke antall potensielle partnere og fremmer sjansen for seksuell suksess. Intraseksuell-konkurrans hos menn kan supplere denne antagelsen, ved at menn tilpasser partnerpreferansene relativt til kvinner, for å lettere tiltrekke en partner.

Ambisiøs assortativ-paring; t-test

H4

Resultatene fra studien bekrefter at «AAP» forekommer for begge kjønn og på tvers av sivilstatus. Dette ble demonstrert ved at alle gruppene rapporterte signifikant, preferanser mot «AAP» for «ønskede-trekk»; høyere for planmessighet, ekstrovertsjon og omgjengelighet, og lavere i nevrotisisme. Effektstørrelsene viste moderate til sterke effekter; $d = .32$ til 1.60 . Resultatene støtter dermed H4.

Til tross for signifikante resultater, stemmer resultatene for «AAP» dårlig overens med resultatene til Liu og kollegaer (2018). Deres studie rapporterte effektstørrelse, $d = .14$, for planmessighet, mens denne studien observerte effektstørrelser på, $d = .74$ til 92 . For ekstroversjon rapporterte denne studien, $d = .27$ til 65 , sammenlignet med, $d = 80$ (Liu et al., 2018). Omgjengelighet viste relativt like forskjeller fra denne studien, $d = .43$ til 76 , sammenlignet med Liu og kollegaers (2018), $d = .61$. For nevrotisisme, kalt emosjonalitet i Liu og kollegaers studie (2018), fant de en skår på, $d = .51$, og i denne studien var effektstørrelsen på, $d = .36$ til 1.60 . Dette tyder på at det norske utvalget for denne studien svarte generelt annerledes enn tidligere forskning for «Cohens-d» effektstørrelsene for domene ekstroversjon, planmessighet og nevrotisisme, men relativt likt for omgjengelighet.

H5

Studien antok at «single» ville skåre høyere for preferanser mot «AAP». Dette viste seg å gjelde for det norske utvalget. Basert på «Cohens-d» resultatene, ble det påvist at «single-kvinner» ($d = .95$) og «single-menn» ($d = .66$) viste gjennomsnittlig høyere preferanser for «AAP», enn «parede-kvinner» ($d = .77$) og «parede-menn» ($d = .56$). H5 vil dermed bekreftes.

At «parede» foretrekker «AAP» i mindre grad enn «single», kan forklares med hvordan «parede» er forventet å justere partnerpreferansene sine relativt til sin nåværende partner. Denne effekten ble demonstrert i en longitudinell undersøkelse gjort av Kučerová og kollegaer (2018), som undersøkte hvordan individer endret partnerpreferansene sine etter de møtte sin partner. Resultatene fra denne studien viste at individer som hadde etablert et forhold, viste tendenser til å endre partnerpreferansene sine for å passe sin partner. Single som forble single, derimot, viste generelt lite forandringer i partnerpreferanser.

At individer i forhold endrer partnerpreferansene sine, kan sees på som en måte å minimere den oppfattede forskjellen mellom ønsket partner og faktiske partner (Morry, 2005). Denne antagelsen underbygges av Fletcher og kollegaer (1999), som i sin studie fant at minsket splid mellom ønsket partner og faktiske partnere predikerte positivt for tilfredsstillelse i forholdet og reduserte sjansen for å gjøre det slutt. I en annen undersøkelse fant Fletcher og kollegaer (2000) at partnervalg i stor grad styres av den oppfattede forskjellen mellom ideal-partner og faktisk partner. Det vil si at likhet mellom ideal- og faktisk partner predikerer både for etablering av romantiske relasjon, samt opprettholdelse og glede av forholdet.

Et slikt perspektiv styrkes av teorien om «Survivor-bias» (Gerlach et al., 2019). Denne teorien forklarer hvordan studier som undersøker partnerpreferanser for pærede, vil kun kunne observere forhold som har «overlevd». Gerlach og kollegaer (2019) støtter antagelsen om at individer i forhold gjennomgår en assimilering prosess. De mener at forholdene som overlever og kan observeres, er de forholdene som har gjennomgått denne prosessen. Det vil si at forholdene som hadde inkongruens mellom partnerpreferanser og faktisk partner, vil ha blitt oppløst, og dermed ikke kunne bli observert.

En annen mulig innfallsvinkel, er å vurdere om «pærede» kan ha etablert forhold på bakgrunn av at de ikke er like selektive som «single». En annen måte å si det på er at «single» potensielt ikke er i et forhold, fordi de har for høye preferanser. Dette kan skyldes at «single» har vanskeligheter med å vurdere hva som er en realistisk partner, siden de mangler et referansepunkt.

Antagelsen om at «single» overestimerer potensiell partner underbygges av at «single» ønsket også høyest grader av assortativ-paring. Det oppfattes som uforventede resultater, siden dette antyder at «single» ønsker likhet, samtidig som de ønsker «bedre» partnere.

Dette synspunktet strykes av en undersøkelse som viser at single oftere kan overvurdere sin «mate-value» (Conroy-Beam & Buss, 2016). Med «mate-value» menes «ønskelighet fra potensielle partnere» (Buss, 1989). Single ble vist å ha en høyere egenvurdert «mate-value» enn parede. Dette reflekteres i at «mate-value» anses som en god prediktor for hvem man etablerer forhold med (Conroy-Beam & Buss, 2016). På bakgrunn av dette antas single og potensielt å ha en feilestimering av egen «mate-value», som igjen har ledet til at de forblir single. Dette kan forklare hvorfor «single» viser relativt høyere skårer for «ønskelige-trekk», siden de vurderer sin ideal-partner urealistisk høyt.

På den andre siden, kan en overestimert «mate-value» ha påvirket skårene for selvrapportert-personlighet. Det er derfor vanskelig å konkludere om «mate-value» forklarer forskjellene mellom «single» og «parede». Et alternativ kan være at «single» er gode på selvvurdering, men dårlige på vurdering av ideal-partner.

H6

Antagelsen om at kvinner, på tvers av sivilstatus, vil ha sterkere preferanser mot «AAP» enn menn (H6), ble testet ved å sammenligne gjennomsnittsskårene til kvinner og menn. Resultatene viste at «kvinner» rapportere de høyeste gjennomsnittsskårene ($d = .77$ til $.95$) for assortativ-paring, sammenlignet med menn ($d = .56$ til $.66$). Dette bekrefter antagelsen til H6.

Dette kan videre bekrefte antagelsen om at kvinner er det mest selektive kjønn, (Buss & Schmitt, 1993), siden kvinner viste sterkest preferanser mot «AAP» for «ønskelige-trekk». Resultatene antyder at menn er det mindre kresne kjønn, siden de reporterte lavere skårer av «AAP»-preferanser. Alt i alt tyder resultatene på at utvalget svarer overens med evolusjonsteorier (Trivers, 1972; Buss & Schmitt, 1993), som predikerer kvinner til å være

mer selektive enn menn i valg av partner. Dette gjør at evolusjonsteoriene antas som anvendelige for å predikere effekten sivilstatus og kjønn har på partnerpreferanser mot «AAP».

For å undersøke denne antagelsen nærmere, ble gjennomsnittsskårene for kjønnene uten hensyn til sivilstatus regnet ut. Kvinner viste en gjennomsnittsskår på, $d = .87$, sammenlignet med menn som viste en gjennomsnittsskår på, $d = .62$. Dette underbygger at menn er mindre selektive enn kvinner.

Høyere «AAP» for kvinner kan forklares ut i ifra at kvinner generelt skåret høyere for «ønskelige-trekk». Dette ble observert i utvalget, ved at kvinner viste høyere gjennomsnittlig selvvurdering ($M = .38$) for ekstroversjon, planmessighet og omgjengelighet (nevrotisme er ikke ønskelig å skåre høyt på), enn menn ($M = .35$). Dette samsvarer med forskning som viser at individer med høyere vurdering av seg selv ofte er mer selektive i valg av partner (Todd et al., 2007). Denne forskningen fant også at denne effekten var sterkere hos kvinner enn hos menn. Det er derfor trolig at resultatene kan skyldes at kvinner generelt vurderte seg selv høyere for «ønskelige-trekk» enn menn, noe som også vil påvirke deres relative partnerpreferanser.

I lys av at partnerpreferanser anses som relative, kan forskjellene i skårer for kvinner anses som enda sterkere enn det dataen tilsier. Dette kan imidlertid anses som en ulempe for kvinner, i og med at ekstreme verdier for «ønskelige-trekk» ikke generelt sett er foretrukket (Liu et al., 2018). Kvinner rapportere flere sterke «Cohens-d» effektstørrelser, som i lys av kvinners relative høye egenvurdering av sin personlighet, tyder på at kvinner kan ønske ekstreme trekk.

Dette var tydeligst for personlighetstrekkene nevrotisme ($d = 1.55$ til 1.60) og planmessighet ($d = .74$ til $.92$). Ekstreme lave skårer av nevrotisme er korrelert med større

sjanse for å prøve narkotiske stoffer, kjede seg lettere og å ha vanskeligheter med å sympatisere med andre mennesker (Weiss & Deary, 2019). Planmessighet kan ved ekstreme verdier lede til vanskeligheter med å samarbeide med andre og et overdrevent behov for å ha rett i debatter (Klar et al., 2022).

H7

Til slutt ble antagelsen om at forskjellene for preferanser mot «AAP» avhengig av sivilstatus, ville være størst mellom kvinner enn mellom menn, undersøkt. Resultatene viste at forskjellene for preferanser mot «AAP» basert på sivilstatus var høyere for kvinner, «single» ($d = .95$) og «parede» ($d = .77$); enn de var for menn; «single» ($d = .66$) og «single» ($d = .56$). Forskjellen mellom «single»- og «parede-kvinner» var dermed på, $d = .18$; sammenlignet med «single»- og «parede-menn», $d = .10$. Dette gjør at H7 beholdes.

Disse resultatene passer overens med antagelsen om at forskjeller i korttids- og langtidsstrategier kan predikere for forskjeller i partnerpreferanser. SST forklarer hvordan kvinner generelt velger langtidsstrategier, basert på ønske om en ressurssterk og trofast partner (Buss & Schmitt, 1993). Kvinner kan imidlertid også velge korttidstrategier, om for eksempel om de ønsker rask tilgang på ønskelige gener eller ressurser. Disse forskjellene i motivasjoner kan forklare hvorfor kvinner endrer sine preferanser i større grad enn menn. Menn endrer også motivasjoner basert på strategivalg, men viser tendenser mot primært å foretrekke unge og fysisk attraktive partnere, uavhengig av strategivalg (Buss & Schmitt, 1993).

En annen mulig forklaring er at kvinner kan forventes å endre partnerpreferansene sine mer enn menn, fordi de risikerer mindre ved overdrevne preferanser. Denne antagelsen bygger på at kvinner anses som det mest selektive kjønnet for partnervalg (Trivers, 1972), noe som

kan reflekteres i partnerpreferansene. Kvinner risikerer antagelig mindre enn menn ved å ha for høye preferanser, siden menn er vist å oftere tilpasse seg kvinners preferanser (Campbell et al., 2001). Dette kan forklares siden større mannlig interseksuell-konkurranse kan føre til at menn tilpasser seg etter kvinnelige preferanser, siden det vil øke sjansen for å bli selektert (Trivers, 1972). Kvinner kan dermed lykkes med å forvente «bedre» partnere enn seg selv, og fortsatt oppnå reproduktiv suksess.

Styrker og begrensninger

Utvalget

Basert på studiens design, ble utvalget fordelt i 4 grupper, basert på sivilstatus og kjønn. Omgjøringen gjorde at gruppene minsket, noe som gjorde det vanskeligere å oppnå statistiske signifikante resultater. Dette utgjorde særlig en utfordring for variabelen «parede-menn» ved korrelasjonsanalysen for «nevrotisme». Siden analysene generelt produserte signifikante resultatet, ble ikke gruppestørrelsen ansett som problematisk, men erkjennes å utgjøre en begrensning. Dette gjør at for «parede-menn» og «nevrotisme» vurderes det som at det ikke ble funnet en effekt, ikke at utvalgsstørrelsen var hemmende.

En fordel ved utvalget er at det supplerer forskning gjort på partnerpreferanser ved å undersøke et norsk, ungt utvalg bestående av studenter, hvilket er en hittil uutforsket deltakergruppe.

Datainnsamling

Dataen ble samlet inn fra studenter som hadde forelesning. Dette kan ha påvirket deltagernes engasjement og konsentrasjon mens de utførte undersøkelsen, ettersom de kan potensielt ha blitt distraheret av forelesningen eller vært mentalt utslitte under utførelsen av undersøkelsen. Flere av studentene i gruppen prøvde å motvirke dette ved å presentere i pausen eller rett etter forelesning, slik at deltagerne hadde god nok tid til å utføre undersøkelsen.

Generaliserbarhet

En begrensning ved utvalget var ubalansen mellom kvinnelige ($N = 421$) og mannlige ($N = 184$) deltagere. Denne asymmetrien kan ha påvirket resultatene, ved at det ble enklere å oppnå signifikante resultater for kvinner, enn for menn. Overtallet av kvinner kan skyldes at kvinner er vist å være mer sannsynlige til å gjennomføre forskningsrelaterte undersøkelser (Smith, 2008).

Resultatene begrenses til å kunne generaliseres utelukkende til utvalget, siden ytterligere generaliseringer vil anta at utvalget er representativt for hele befolkningen i Norge. Overgeneralisering anses som en risiko, da studenter potensielt kan ha andre egenskaper og personlighetstrekk enn resten av befolkningen (Poropat, 2009). Imidlertid anses dette ikke som en ulempe ved studien, men heller en begrensning.

En annen utfordring knyttet til generaliserbarheten, er at ikke alle resultatene passer overens med tidligere forskning (Liu et al., 2018). Dette bør vurderes nærmere om det skyldes problemer med studien, eller forskjeller i utvalget.

Studien

Studien manglet svarprosent; på bakgrunn av datainnsamlingsmetoden. Dette kan resulterte i at funnene har manglende validitet, siden man ikke kan måle hvor stor andel av potensielle kandidater som responderte på studien.

Flere av deltagerne svarte ikke på alle «itemsene» i spørreundersøkelsen. Det kan ha ført til en mindre helhetlig personlighetsprofil av her enkelt deltager. En slik hindring ble forsøkt motarbeidet, ved kun å inkludere deltagere som oppgav svar på 9 av 12 «items».

Til slutt vil det nevnes at IPIP-NEO-60 er en standardisert test, som har demonstrert god reliabilitet og validitet (Maples-Keller, 2019). Bruken av denne undersøkelsen vurderes som en styrke for studien. Den norske versjonen av IPIP-NEO-60 viste tilnærmet like god reliabilitet som original versjonen. Videre, var det heller ingen observerte forskjeller mellom den norske IPIP-NEO-60 og den konstruerte IPIP-NEO-60-P; vist av «Cronbachs alfa» resultatene. Dette gjør at oversatt IPIP-NEO-60 og IPIP-NEO-60-P kan anvendes i fremtidige, lignende studier.

Forklaringskraft

En ytterligere begrensning er hvordan forklaringskraften til resultatene kan være begrenset som følge av at undersøkelsen ble besvart anonymt. Anonymitet leder til begrenset informasjon om deltagerne, som førte til begrenset informasjon som potensielt kunne supplert resultatene.

Til tross for dette anses anonymitet som en styrke ved studien, fordi anonymitet kan lede til mer ærlige svar og større deltakelse for studien (Murdoch et al., 2014).

Resultatene fra undersøkelsen kan også anses å ha manglende kausalitetsforklaringer. Resultatene illustrerer et bilde av generelle forskjeller og tendenser i utvalget, men mangler dybdeforklaringer av underliggende årsaker. Effekten av dette er at resultatene alene ikke kan forklare kausalitetsforløpet til de observerte forskjeller. Resultatene anses derfor å ha manglende forklarings- og predikasjonsevne.

Likevel vil resultatene kunne anvendes for å konkludere med observerte effekter. Det vil si at selv om resultatene ikke alene kan forklare kausalitetsforløpet til hvordan sivilstatus påvirker partnerpreferanser, gir de en grobunn for fremtidige undersøkelser ved å dokumentere observerte observasjoner.

Subjektive tolkninger

Undersøkelsen ble gjennomført ved at deltagerne vurderte sin egen personlighet. Dette krevde at respondentene tok en avgjørelse i øyeblikket og vurderte seg selv på en nøyaktig måte. Dette gjør at resultatene risikerer å ha blitt påvirket av sosial ønskelighet og «respons-bias» (Schwarz et al., 2008); det vil si at deltagerne svarte det de anså som sosialt ønskelig eller det de forventet at studien «ønsket» som svar.

Siden undersøkelsen bestod av en egenvurdering, er det en sjanse for at deltagerne feilbedømte egne egenskaper. Dette kan forekomme ved at deltagerne underbevisst ikke ønsket å innrømme overfor seg selv at de skårer dårligere enn forventet. Lignende effekter kan ha oppstå ved deltagerne overvurderte seg selv i personlighetstrekk de verdsatte høyt (Vazire & Solomon, 2015). Dette fører til et preg av subjektivitet i resultatene, noe som ikke er ønskelig, men forventet når en studerer latente variabler med bruk av subjektive egenvurderinger.

En slik effekt ble forsøkt motvirket, ved at deltagerne ble informert i starten av undersøkelsen at det ikke var noen rette eller gale svar på spørsmålene.

Implikasjoner for videre forskning

Replikasjon

Fremtidige studier burde vurdere hvorvidt sivilstatus påvirker partnerpreferanser på måten som blir beskrevet i denne studien. Dette kan undersøkes ved å replikere denne studien i et lignende utvalg. Videre oppfordres det også til å replikere denne studien i et større og mer generaliserbart utvalg. Dette vil underbygge resultatene fra denne studien, samt supplere forskning gjort på dette emnet.

Bredere utvalg

Denne studien undersøkte et utvalg bestående utelukkende av unge, norske studenter. For å få et mer holistisk bilde av effekten sivilstatus og kjønn har på partnerpreferanser, burde fremtidig forskning inkludere et bredere utvalg. Fortrinnsvis et utvalg med deltagere fra flere aldere, kulturer, legninger eller andre sosiodemografiske variabler. En slik undersøkelse vil kunne generalisere funnene utover det begrensede utvalget til denne studien.

Utdypende resultater

En undersøkelse som inkluderer flere relevante variabler knyttet til sivilstatus, vil også gi en bedre kausalitetssammenheng og et mer helhetlig bilde av forholdet mellom sivilstatus

og partnerpreferanser. Fremtidige studier burde derfor inkludere flere variabler om sivilstatus, og videre isolere dem for å undersøke effektene til de ulike variablene.

Muligheten for at deltagerne tidligere hadde vært i et forhold anses som en potensiell svakhet ved studien, siden det kan ha påvirket partnerpreferansene. Fremtidige undersøkelser oppfordres til å dele utvalget i flere grupper, basert på om man aldri har vært i et forhold, nettopp etablert et forhold eller vært i forholdet lenge. Disse fordelingene kan være spesielt nyttige, siden unge er vist å befinne seg i mer varierte former av romantiske forhold, enn kun singel eller ikke (Borges et al., 2023). En slik undersøkelse ville også kunne studere antagelsen om et «kritisk tidspunkt» (Kučerová et al., 2018) for endringer i partnerpreferanser.

Videre anbefales det å studere effekten sivilstatus har på partnerpreferanser for andre faktorer enn personlighet. Etersom denne studien fant signifikante forskjeller på tvers av sivilstatus, forventes det at lignende forskjeller finnes for andre psykologiske fenomener. Et eksempel på en potensiell effekt er hvordan ulik fleksibilitet kan påvirke partnerpreferanser (Campbell, 2001).

Fremtidig studier kan samtidig undersøke personlighetspreferanser mer i dybden, ved å benytte en mer dekkende personlighetstest, som IPIP-300, eller ved å måle andre aspekter av personligheten enn femfaktormodellen. Det kan også inkluderes åpenhet, som ble utelukket siden det ikke inkluderes i «ønskelige-trekk».

Til slutt anbefales det å gjennomføre en longitudinelt-undersøkelse, siden dette vil kunne studere utviklingen partnerpreferanser har over tid.

Konklusjon

Studien konkluderer med at det finnes signifikante resultater som støtter antagelsen om en gjennomgående preferanse for «ønskelige-trekk» mot både assortativ-paring ($r = .23$ til $.61$), og «AAP» ($d = .32$ til $.1.60$), for alle gruppene i utvalget, bortsett fra korrelasjonsanalysen for «nevrotisme» og «parede-menn» ($p = .488$).

Alt i alt demonstrer denne studien med at sivilstatus og kjønn har en effekt på partnerpreferanser. Funnene indikerer at menn generelt foretrekker likere partnere enn kvinner, og at kvinner foretrekker relativt «bedre» partnere enn menn. Vider indikeres det at «single», av begge kjønn, foretrekker høyere grader av både assortativ-paring og «AAP». Dette tyder på at «single» ønsker relativt «bedre» partnere, men at likhet foretrekkes mer etter at man inngår i et forhold. En forklaring er at «single» kan overestimere sin egen ønskelighet, siden de mangler et referansepunkt for hva de realistisk kan forvente. Til slutt demonstreres det at kvinner, mer enn menn, forandrer partnerpreferansene sine mest, basert på sivilstatus. Dette kan tyde på at kvinner er mest påvirkelige for forandringer av partnerpreferanser.

Siden denne studien tar for seg et emne med manglende empirisk forskning, oppfordres fremtidig forskning å supplere denne studien ved å undersøke et mer generaliserbart utvalg og ved å inkludere ytterligere variabler om sivilstatus.

Kildeliste

- Buss, M. David. (1985). Human Mate Selection. *American Scientist*, 73(1). 47 – 51.
<https://labs.la.utexas.edu/buss/files/2015/09/Human-Mate-Selection-1985.pdf>
- Buss, M. David. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences*, 12(1).1-14. doi:10.1017/S0140525X00023992
- Buss, M. David, Goetz, Cari, Duntley, D. Joshua, Asao, Kelly & Conroy-Beam, Daniel. (2016). The mate switching hypothesis. *Personality and Individual differences*, 104(0). 143 – 149.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.07.022>
- Campbell, Lorne, Simpson, A. Jeffry, Kashy, A. Deborah & Fletcher, J. O. Garth. (2001). Ideal Standards, the Self, and Flexibility of Ideals in Close Relationships. *Society of Personality and Social Psychology* 27(4). 447 – 462.
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/014616720127400>
- Clore, Gerald. (1974). A Reinforcement-Affect Model of Attraction. *Foundations of Interpersonal Attraction*. 143-170. DOI:[10.1016/B978-0-12-362950-0.50013-6](https://doi.org/10.1016/B978-0-12-362950-0.50013-6)
- Condon, W. John & Crano, D. William. (2008). Inferred Evaluation and the Relation Between Attitude Similarity and Interpersonal Attraction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(5). 789 – 797. DOI:[10.1037/0022-3514.54.5.789](https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.5.789)
- Conroy-Beam, D., & Buss, D. M. (2016). Do mate preferences influence actual mating decisions? Evidence from computer simulations and three studies of mated couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 111(1), 53–66. <https://doi.org/10.1037/pspi0000054>
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). The five-factor model of personality and its relevance to personality disorders. *Journal of Personality Disorders*, 6(4), 343–359. <https://doi.org/10.1521/pedi.1992.6.4.343>

- Díaz-Morales, J. F., Quiroga, M. A., Escribano C., & Delgado, P. (2009). Assortative mating in temperament and intelligence and its relationship to marital satisfaction. *Psicothema*, 21(2). 262–267. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19403080/>
- Driebe, C. Julie, Stern, Julia & Gerlach, M. Tanja. (2023). Stability and Change of Individual Differences in Ideal Partner Preferences Over 13 Years. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/01461672231164757>
- Elfil M, Negida A. (2017) Sampling methods in Clinical Research; an Educational Review. *Emerg(Tehran)*, 5(1). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5325924/>
- Escorial, Sergio & Martin-Buro, Carmen. (2012). The Role of Personality and Intelligence in Assortative Mating. *The Spanish Journal of Psychology* 15(2). 680 – 687
https://doi.org/10.5209/rev_SJOP.2012.v15.n2.38879
- Falconer, D. S., and Mackay, T. F. C. (1996). *Introduction to quantitative genetics*. 4th Edition. Harlow: Addison Wesley Longman.
- Feingold, Alan. (1992). Gender differences in mate selection preferences: A test of the parental investment model. *Psychological Bulletin*, 112(1). 125 – 139.
<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-0026888223&origin=inward&txGid=4d920862c5a380ac36c7ede17a71e286>
- Figuerdo, J. Aurelio, Sefcek, A. Jon & Jones, N. Daniel. (2006). The ideal romantic partner personality. *Personality and Individual Differences*, 41(3). 431 – 441.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.02.004>
- Fletcher, G. J., Simpson, J. A., Thomas, G. & Giles, L. (1999). Ideals in Intimate Relationships. *J Pers Soc Psychol*, 76(1). 72 – 89. doi: 10.1037//0022-3514.76.1.72.

- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A., & Thomas, G. (2000). The Measurement of Perceived Relationship Quality Components: A Confirmatory Factor Analytic Approach. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(3), 340-354. <https://doi.org/10.1177/0146167200265007>
- Furnham, Adrian. (2009). Sex differences in mate selection preferences. *Personality and Individual Differences*, 47(1). 262 – 267. doi:10.1016/j.paid.2009.03.013
- Gerlach TM, Arslan RC, Schultze T, Reinhard SK, Penke L. (2019). Predictive validity and adjustment of ideal partner preferences across the transition into romantic relationships. *J Pers Soc Psychol*, 116(2). 313-330. doi: 10.1037/pspp0000170.
- Gonggrijp, M. A. Bodine, Silventoinen, Karri, Dolan, V. Conor, Boomsma, I. Dorret, Kaprio, Jakko & Willemsen, Gonneke. (2023). The mechanism of assortative mating for educational attainment: a study of Finnish and Dutch twins and their spouses. *Sec. Behavioral and Psychiatric Genetics* 14(1). <https://doi.org/10.3389/fgene.2023.1150697>
- Howie, J.M. & Pomiankowski, A. (2021). Mate Value. *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* 1(0). 4893 – 4901. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1802
- Kirsner, Beth, Aurelio José Figueredo & W., Jake Jacobs. (2003) Self, friends, and lovers: structural relations among Beck Depression Inventory scores and perceived mate values. *Journal of Affective Disorders*, 75(2). 131 – 148. [https://doi.org/10.1016/S0165-0327\(02\)00048-4](https://doi.org/10.1016/S0165-0327(02)00048-4).
- Klar, Anna, Shane, C. Costello, Andrea, Sadusky & Jake, Kraska. (2022). Personality, culture and extreme response style: A multilevel modelling analysis. *Journal of Research in Personality*, 101(0). <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2022.104301>.
- Kučerová, Radka, Csajbók, Zsófia & Havlíček, Jan. (2018). Coupled individuals adjust their ideal mate preferences according to their actual partner. *Personality and Individual Differences*, 135(1). 248 – 257. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.07.019>

- Lakens D. (2013) Calculating and reporting effect sizes to facilitate cumulative science: a practical primer for t-tests and ANOVAs. *Front Psychol*, 26(4). 863. doi: 10.3389/fpsyg.2013.00863.
- Laland K, Matthews B & Feldman MW. (2016). An introduction to niche construction theory. *Evol Ecol*, 3(0). 191-202. doi: 10.1007/s10682-016-9821-z.
- Liu, Jie, Ludeke, Steven, Haubrich, Julia, Gondan-Rochon, Matthias & Zettler, Ingo. (2018). Similar to and/or Better than Oneself? Singles' Ideal Partner Personality Descriptions. *European Journal of Personality*, 32(4). 443 – 458. <https://doi.org/10.1002/per.2159>
- Luo, S. (2017). Assortative mating and couple similarity: Patterns, mechanisms, and consequences, *Social and Personality Psychology Compass*, 11(8). <https://doi.org/10.1111/spc3.12337>
- Matthew R. Robinson, Aaron Kleinman, Mariaelisa Graff, Anna A. E. Vinkhuyzen, David Couper, Michael B. Miller, Wouter J. Peyrot, Abdel Abdellaoui, Brendan P. Zietsch, Ilja M. Nolte, Jana V. van Vliet-Ostaptchouk, Harold Snieder, The LifeLines Cohort Study, Genetic Investigation of Anthropometric Traits (GIANT) consortium‡, Sarah E. Medland, Nicholas G. Martin, Patrik K. E. Magnusson, William G. Iacono, Matt McGue, Kari E. North, Jian Yang and Peter M. Visscher. (2017). Genetic evidence of assortative mating in humans. *Nature Human Behaviour*, 1(0). 1 – 13.
https://genepi.qimr.edu.au/contents/p/staff/RobinsonETAL_Jan2017_assortative_NATHumBehEPUB.pdf
- McCrae R. Robert. (1996) Social consequences of experiential openness. *Psychol Bull* 120(3):323-37. doi: 10.1037/0033-2909.120.3.323.
- McCrae, R. Robert, Martin, A. Thomas, Urbaneck, Tomas, Boomsma I. Dorret, Willemsen, Gonneke & Costa Jr, T. Paul. (2008). Personality Trait Similarity Between Spouses in Four Cultures. *J Pers*, 76(5). 1137 – 1164. doi: [10.1111/j.1467-6494.2008.00517.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00517.x)

- Meltzer AL, McNulty JK, Jackson GL, Karney BR. Sex differences in the implications of partner physical attractiveness for the trajectory of marital satisfaction. *J Pers Soc Psychol*, 106(3). 418-28. doi: 10.1037/a0034424.
- Morry, M. M. (2005). Relationship satisfaction as a predictor of similarity ratings: A test of the attraction-similarity hypothesis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(4), 561–584. <https://doi.org/10.1177/0265407505054524>
- Mukaka, MM. (2012). Statistics corner: A guide to appropriate use of correlation coefficient in medical research. *Malawi Med J*, 24(3). 69-71. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3576830/>
- Murdoch M, Simon AB, Polusny MA, Bangerter AK, Grill JP, Noorbaloochi S, Partin MR. (2014). Impact of different privacy conditions and incentives on survey response rate, participant representativeness, and disclosure of sensitive information: a randomized controlled trial. *BMC Med Res Methodol*. 16(14). 90. doi: 10.1186/1471-2288-14-90.
- Poropat, A. E. (2009). A meta-analysis of the five-factor model of personality and academic performance. *Psychological Bulletin*, 135(2), 322-338. doi:10.1037/a0014996
- Price M, Hides L, Cockshaw W, Staneva AA, Stoyanov SR. Young Love: Romantic Concerns and Associated Mental Health Issues among Adolescent Help-Seekers. *Behav Sci (Basel)*. 2016 May 6;6(2):9. doi: 10.3390/bs6020009.
- Schwars, Norbert, Knauper, Barbel & Oyserman, Daphna. (2008). The Psychology of Asking Questions. *International handbook of survey methodology*, 1(0). 18 – 43. https://www.researchgate.net/publication/253473525_The_Psychology_of_Asking_Questions

- Selterman, F. Dylan, Chagnon, Elizabeth & Mackinnon, P. Sean. (2015). Do Men and Women Exhibit Different Preferences for Mates? A Replication of Eastwick and Finkel (2008). *Sage Open*. 1-14. DOI: 10.1177/2158244015605160
- Smith, G. William. (2008). Does Gender Influence Online Survey Participation? A Record-Linkage Analysis of University Faculty Online Survey Response Behavior. *JOUR*.
<https://eric.ed.gov/?id=ED501717>
- Sprecher S., Econie A. & Treger S. (2018). Mate preferences in emerging adulthood and beyond: Age variations in mate preferences and beliefs about change in mate preferences. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(10), 3139–3158. <https://doi.org/10.1177/0265407518816880>
- Strack, F. (1992). “Order Effects”: Survey Research: Activation and Information Functions of Preceding Questions. Hentet fra <https://www.semanticscholar.org/paper/%E2%80%9COrder-Effects%E2%80%9D-in-Survey-Research%3A-Activation-and-Strack/66e582d43664be9182451146fb3f228f24cfb941>
- Tavakol, Mohsen & Dennic, Reg. (2011). Making Sense of Cronbachs Alfa. *International Journal of Medical Education*, 2(0). 53 – 55. DOI:[10.5116/ijme.4dfb.8dfd](https://doi.org/10.5116/ijme.4dfb.8dfd)
- Vazire, S., & Solomon, B. C. (2015). Self- and other-knowledge of personality. In M. Mikulincer, P. R. Shaver, M. L. Cooper, & R. J. Larsen (Eds.), *APA handbook of personality and social psychology, Vol. 4. Personality processes and individual differences* (pp. 261–281). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14343-012>
- Weijters B, Baumgartner H, Schillewaert N. (2013) Reversed item bias: an integrative model. *Psychol Methods*, 18(3). 320 - 334. doi: 10.1037/a0032121.

Weiss, A., & Deary, I. J. (2020). A New Look at Neuroticism: Should We Worry So Much About Worrying? *Current Directions in Psychological Science*, 29(1), 92-101.

<https://doi.org/10.1177/0963721419887184>

Wenzlaff, R. M., & Prohaska, M. L. (1989). When misery prefers company: Depression, attributions, and responses to others' moods. *Journal of Experimental Social Psychology*, 25(3), 220–

233. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(89\)90020-6](https://doi.org/10.1016/0022-1031(89)90020-6)

